

Szeptember időjárása 2021.

(Összeállította: dr. Szieberth Dénes)

Forrás: OMSz, Agrometeorológia

Képek: dr. Szieberth Dénes

Meghagyom az előző hónap felvezetését – hátha valaki nem olvasta, vagy, ha olvasta, gyakorolja „Repetitio est mater studiorum”!

Nem találtam jobbat a helyzet megfogalmazására, mint Menyhért Zoltán „A kukoricatermesztés kézikönyve” (Budapest, 1985., p. 260 - 261) c. könyvének oldalain megjelent leírást és szemléltető ábrákat. Legjobbnak tartom, ha ezeket jól megtanuljuk!

A kukorica gyökerei 150—240 cm mélységből is képesek felvenni a vizet, tehát talajműveléssel, agrotechnikai módszerekkel olyan körülményeket kell teremtenünk, hogy a növény gyökerei minél mélyebbre hatolhassanak.

Mivel Magyarországon a víz jelenti a kukorica termesztésében az egyik legfontosabb korlátozó tényezőt, azért

- olyan talajművelésre van szükség, amivel a talajra jutó csapadék helyben tárolódik és minimális az evaporáció;
- gondoskodjunk optimális tápanyag-ellátásról, mert ez esetben a kukorica egységnyi szárazanyag előállításához kevesebb vizet használ fel;
- helyi adottságaink figyelembevételével állapítsuk meg az elvetendő tőszámot, amit a vetésidőtől függően is módosítani szükséges;
- a rendelkezésünkre álló összes eszközt használjuk fel a gyomok elleni védekezésre, mert a gyomok elvonják a tápanyagokat és a vizet a kukoricától.

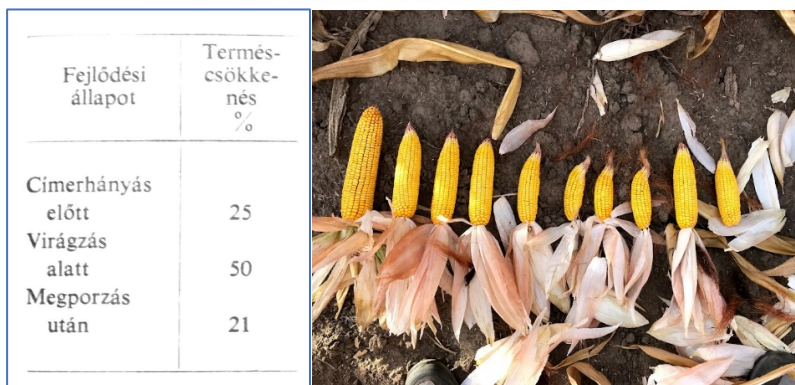
Különösen jelentős a vízhiány, ha az a címerhányást közvetlen megelőzve, vagy az alatt lép fel (kritikus periódus). Az ebben az időszakban fellépő olyan vízhiány, amely a levelek egy részénél irreverzibilis változásokat (hervadást) idéz elő, sokszor a termés felét is „elviheti”, hiszen a növény összes vízszükségletének 50—60%-át ekkor veszi fel.

CLAASSEN és SHAW (1970b) a címerhányás alatti aszály hatására 53% termés-csökkenést mutatott ki, ha azonban az aszály a termés

1. ábra: Az idézett munka 260. oldalán olvasható szöveg

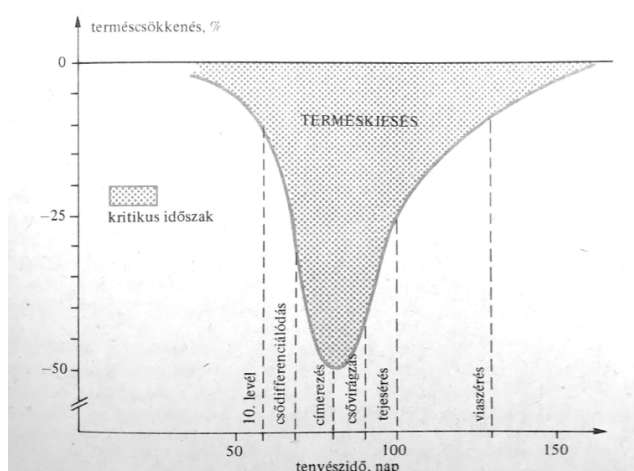

2. ábra: Az aszály és a gyomirtószert (és még talán még a hibrid fogékonysága) által kiváltott torz növekedés

3. ábra

4. ábra: Az idézett mű 261. oldalán található táblázat eredeti felirata: Az egyhetes mérsékelt nedvességstressz hatása a kukorica termésére. (A jobb oldalon látható kép – 2. ábra - Iregszemcsén készült, a Top20 fajtakísérletben. Balról jobbra egy parcella határolósorának első 10 csövét ábrázolja.)

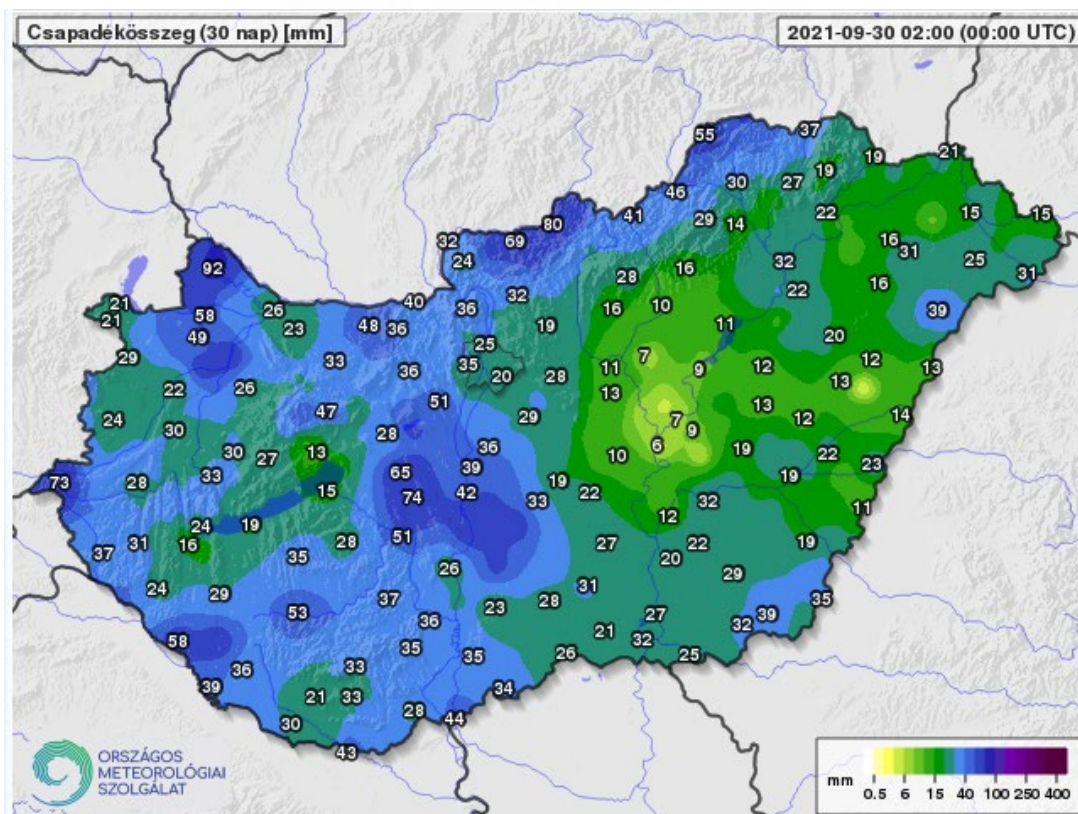

5. ábra: Az idézett mű 261. oldalán található ábra eredeti aláírása: Kéthetes nedvességhiány-stressz hatása a kukorica különböző fejlődési stádiumaiban (ARNON, 1975 alapján átdolgozva)

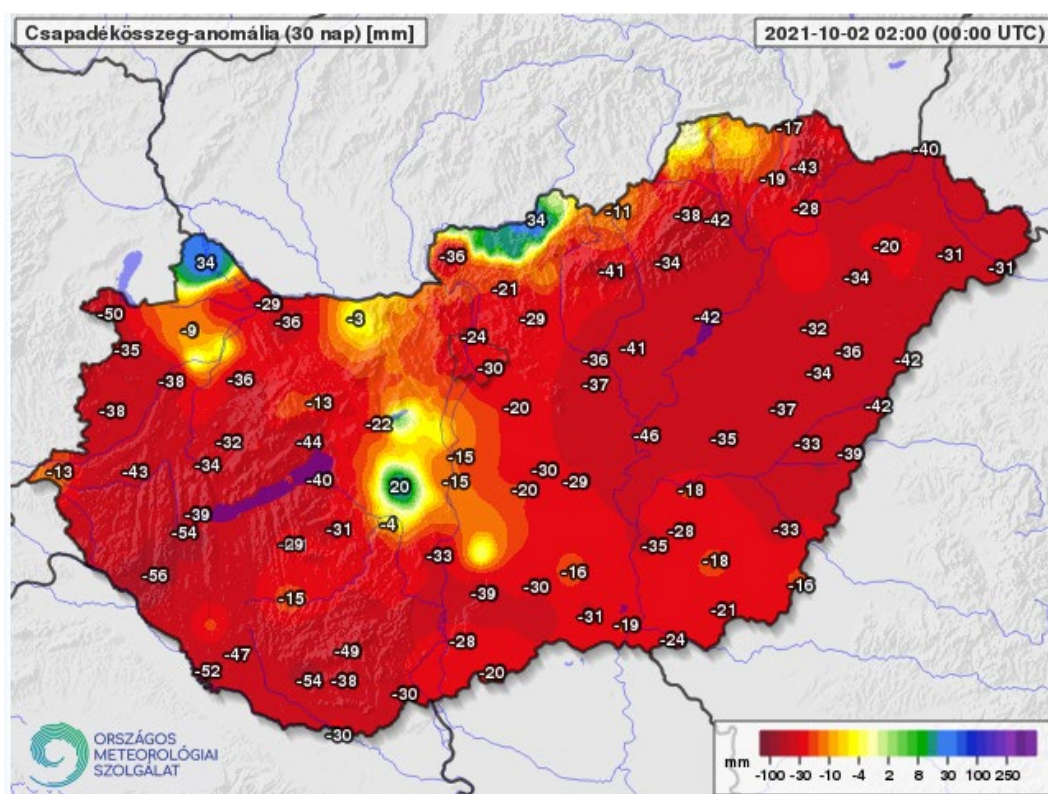
(Az idézetekhez hozzáteszem, hogy Aldrich-Scott-Leng (Modern Corn Production, 1976) a kukoricára legkedvezőbb csapadékeloszlást a júniusban 80, júliusban 100 és augusztusban 100 mm-ben jelöli meg. Ha visszamenőleg szeretnénk becsülni a szükséges csapadékmennyiséget, akkor legegyszerűbb a havi átlaghőmérsékletet 4-gyel szorozni. Hangsúlyozni kell, hogy ezek elég durva közelítések, mert az időjárás hatása a hőmérséklet és csapadékmennyiség alakulásán túl a talaj fizikai és kémiai tulajdonságától, lejtőviszonyaitól, vízársásától és a besugárzástól is jelentős mértékben függ.)

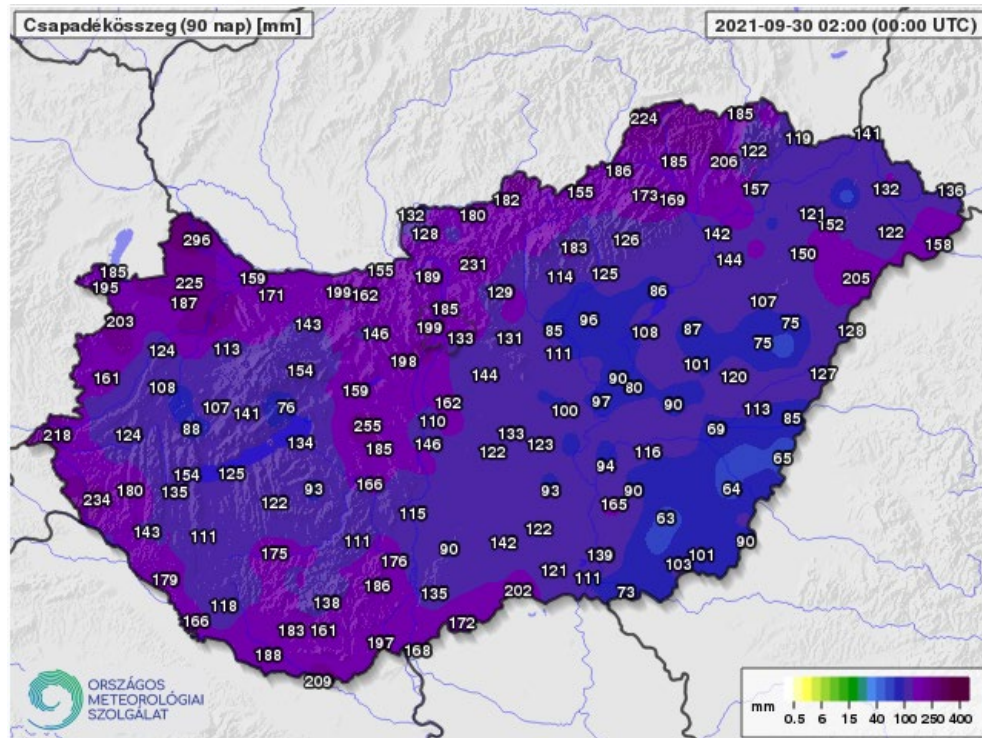
6. ábra: 2021-ben is különös figyelmet kell fordítani a termény toxintartalmára! A gyanús állományokból származó terményt külön kell tárolni, s el kell végeztetni a toxinvizsgálatot! (A kép a makói Top20 kísérletben készült, ahol a fertőzés általános, de hibridenként és parcellánként is jelentősen eltér – a bírálatot mintacsövek vételével fogjuk elvégezni.)

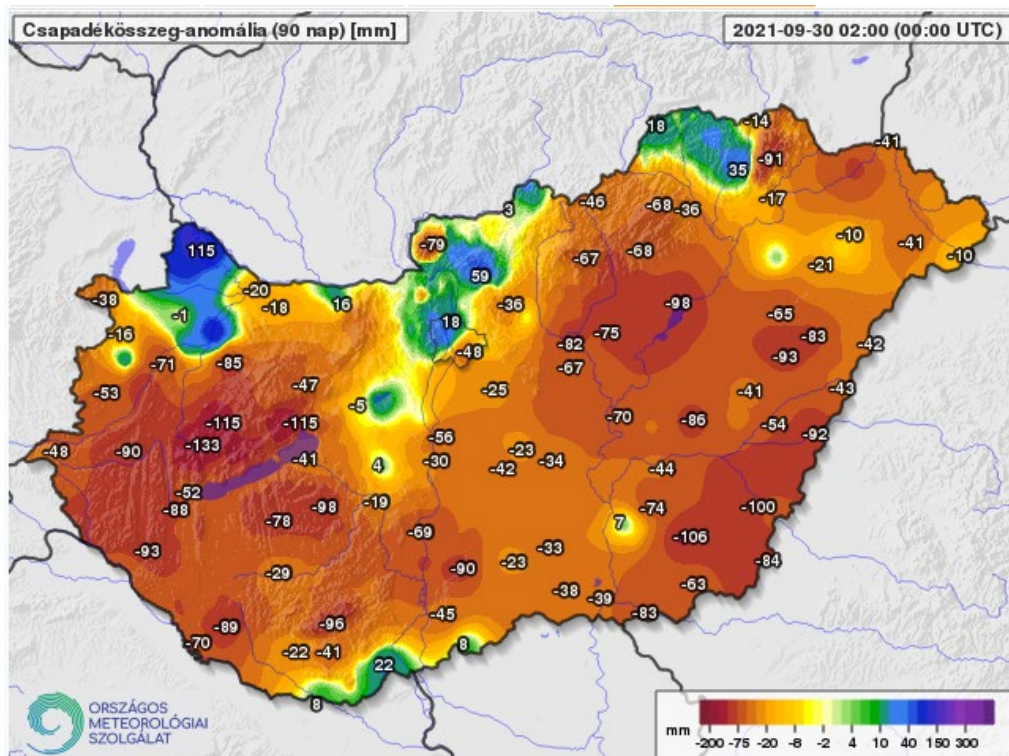
7. ábra: 30 napos csapadékösszegek eloszlása, 2021. szeptember

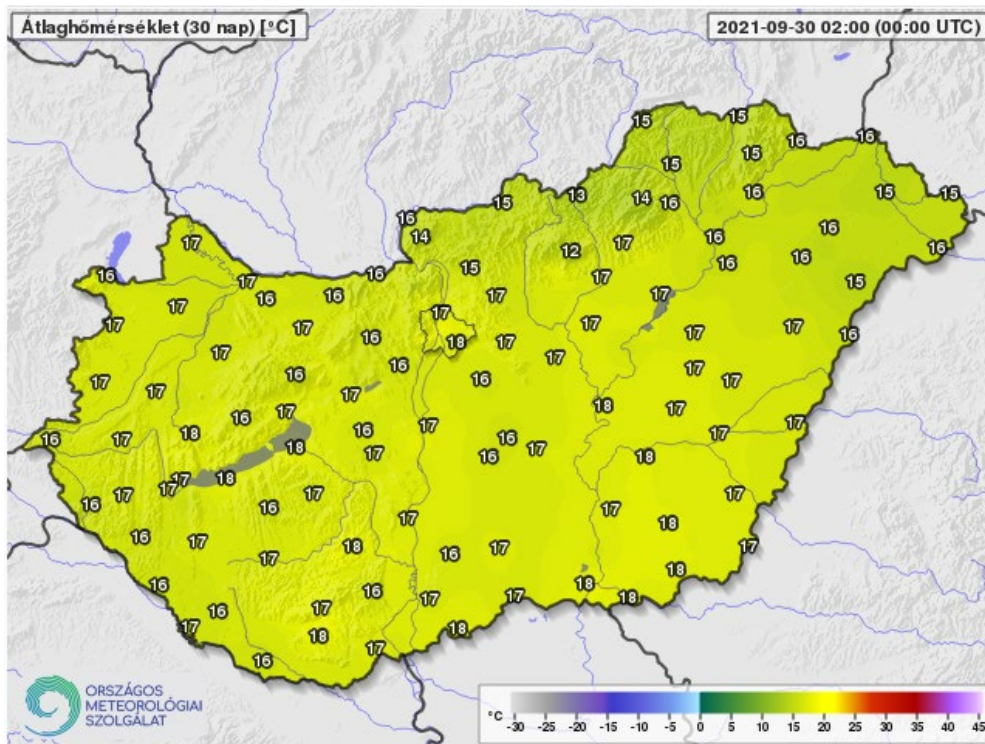
8. ábra: A 30 napos csapadékösszeg eltérések 2021. szeptemberében

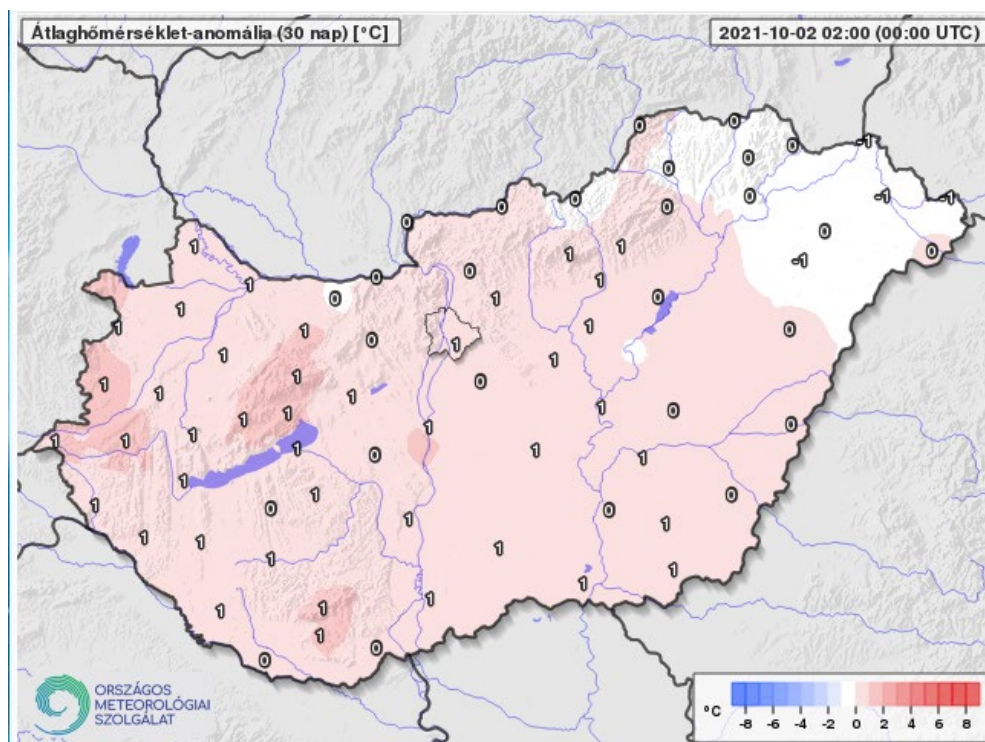
9. ábra: A 90 napos csapadékösszegek eloszlása (látható, hogy egyes térségekben az egy hónapra szükséges mennyiséget sem éri el)

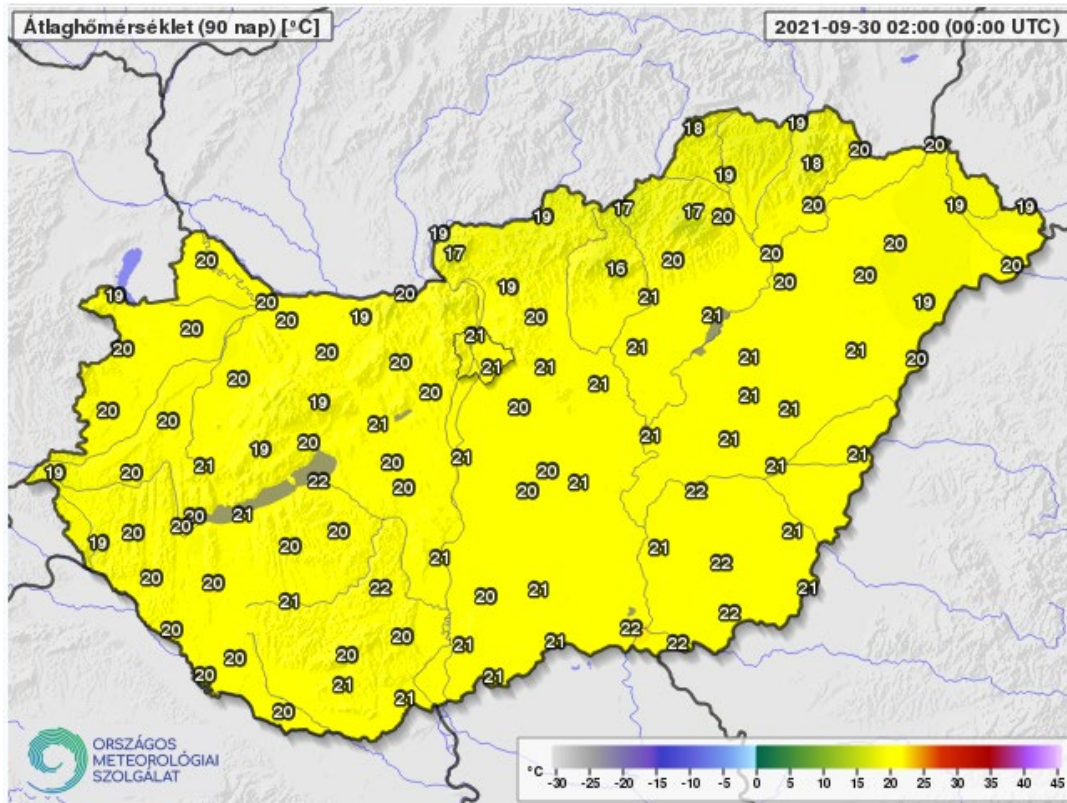
10. ábra: A 90 napos csapadék összeg eltérések 2021.szeptember 30-án

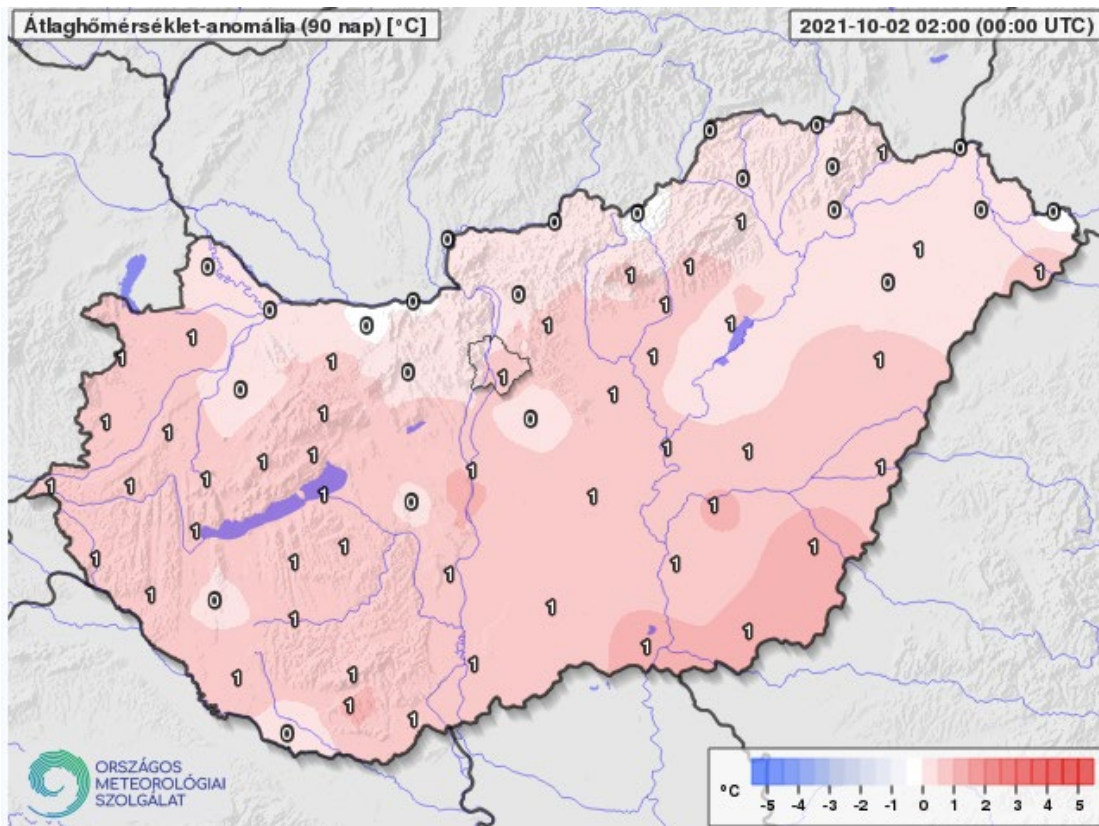
11. ábra: A 30 napos átlaghőmérséklet eloszlása 2021. szeptemberében

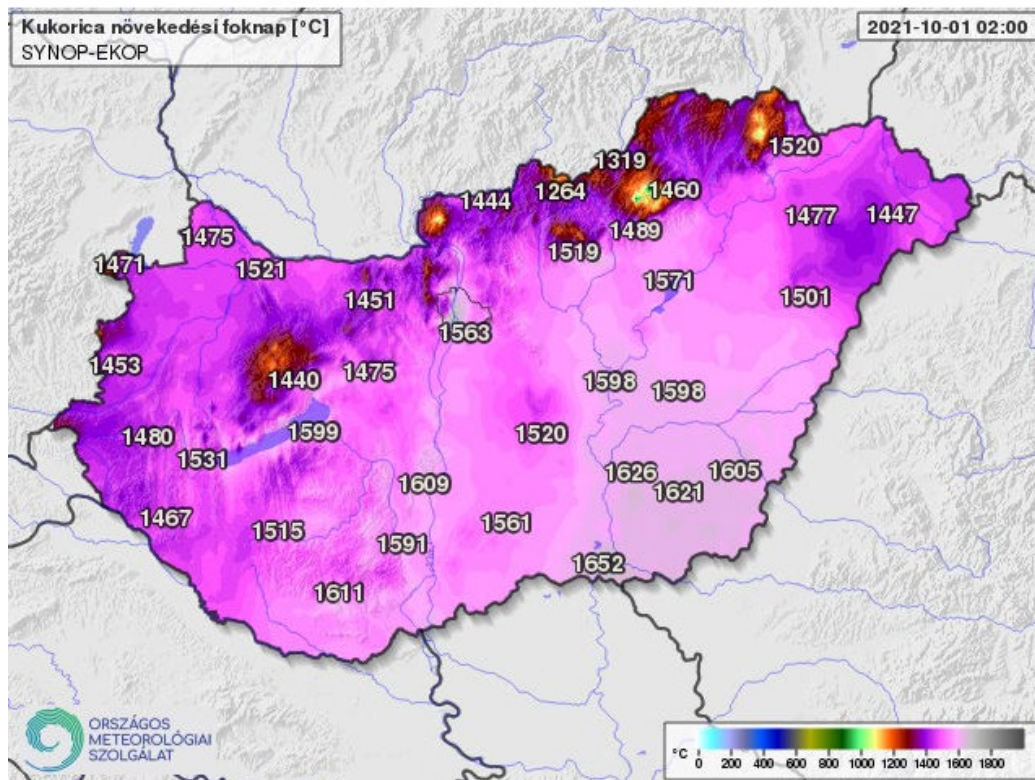
12. ábra: A 30 napos átlaghőmérséklet eltérés eloszlása 2021. szeptemberében.

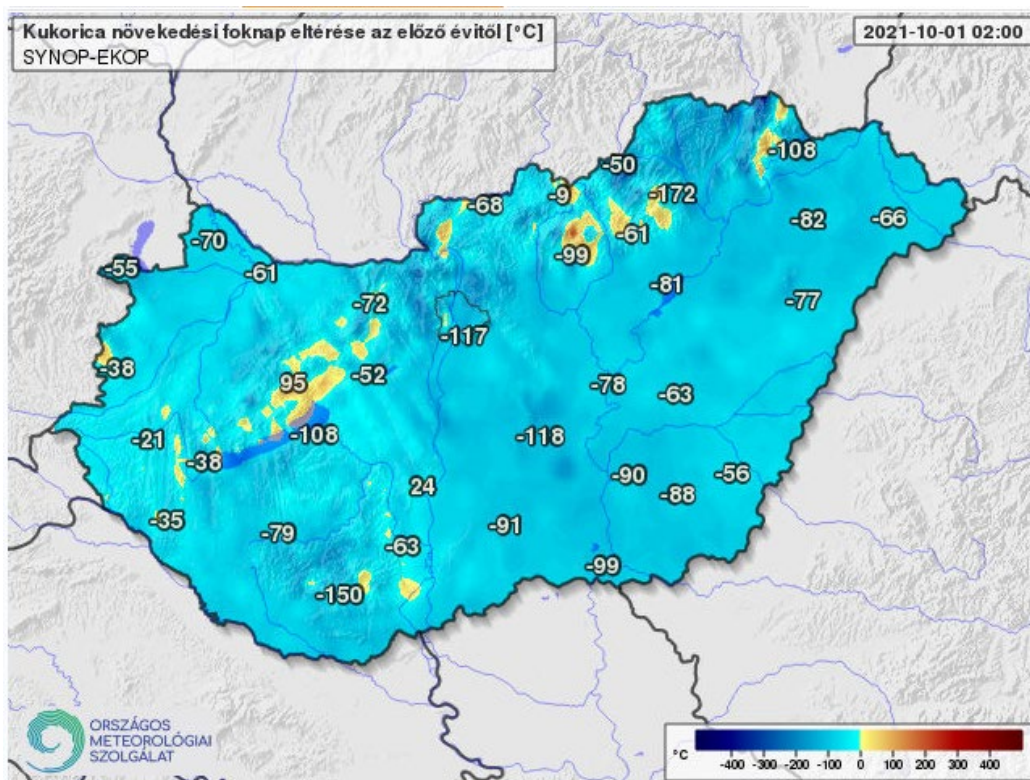
13. ábra: A 90 napos átlaghőmérséklet eloszlása 2021. szeptember 30-án.

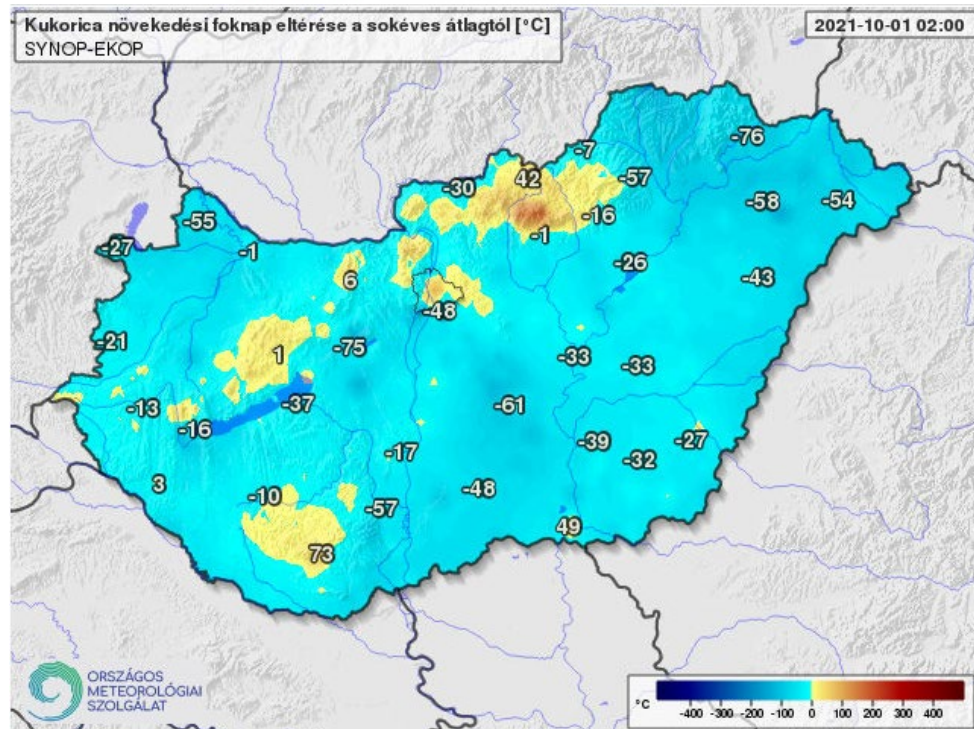
14. ábra: A 90 napos átlaghőmérséklet eltérés eloszlása 2021. szeptember 30-án.

15. ábra: A kukorica növekedési foknap értékek eloszlása 2021. október 1-én

16. ábra: A kukorica növekedési foknap eltérés eloszlása 2021. október 1-én.

17. ábra: A kukorica növekedési foknap sokévi átlagtól való eltérése 2021. október 1-én.

A szeptemberi időjárás nem hozott túl sok változást a kukorica fejlődése szempontjából. Ott ahol a növényállomány már befejezte élettevékenységét, nem is hozhatott. A vízleadást és a még élő állományok érési folyamatát az átlagnál nagyobb hőmérséklet segítette.

Számos termőhelyre jellemző, hogy a kedvezőtlen vegetatív periódusban megrövidült alsóbb internódiumok következtében az állományok a megszokottnál alacsonyabban hozták a csőtermést, s a termés a megérkezett csapadék hatására kielégítően alakul. Másutt a virágzásig kedvező időjárásban igen magasra nőtt állományok termése – pl.: Békéscsaba, Top20 fajtakisérlet – gyengére sikerült, s az erős szártörés tovább csökkentette a már megtermett termés betakaríthatóságát.

